

รายงานการประชุม
ประชุมคณะกรรมการอำนวยการโครงการบริหารจัดการวิสาหกิจเกษตรแปลงใหญ่
(Mega Farm Enterprise) เพื่อเพิ่มพูนรายได้เกษตรกร

ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒

วันอังคารที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๓๐ น.

ณ ห้องประชุม ๑๓๔ - ๑๓๕ ชั้น ๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คณะทำงานผู้เข้าประชุม

๑.	นายอนันต์ สุวรรณรัตน์	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานคณะทำงาน
๒.	นายพีรพันธ์ คอทอง	ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๓.	นายชจร เราประเสริฐ	รองอธิบดีกรมการข้าว (แทนอธิบดีกรมการข้าว)	กรรมการ
๔.	นายธีรพล ตั้งสมบุญ <i>สมบุญ</i>	ผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา (แทนอธิบดีกรมชลประทาน)	กรรมการ
๕.	นายครรชิต สุขเสถียร	รองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (แทนอธิบดีกรม ตรวจบัญชีสหกรณ์)	กรรมการ
๕.	นายบัญชา สุขแก้ว	ผู้อำนวยการกองนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาการ ประมง (แทนอธิบดีกรมประมง)	กรรมการ
๗.	นายนรภัทร อ่อนคลาย	อธิบดีกรมปศุสัตว์ (แทน)	กรรมการ
๘.	นายปณิธิ เสมอวงษ์	รองอธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร (แทนอธิบดี กรมฝนหลวงและการบินเกษตร)	กรรมการ
๙.	นายปรเมศร์ ชะดี	อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน (แทน)	กรรมการ
๑๐.	นางพิสมัย จันทนะมัญจนะ	ผู้อำนวยการกองแผนงานและวิชาการ (แทนอธิบดี กรมวิชาการเกษตร)	กรรมการ
๑๑.	นางสาวปรานอม จันทน์ใหม่	อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ (แทน)	กรรมการ
๑๒.	นางสาวบรรณัด นพศักดิ์	อธิบดีกรมหม่อนไหม (แทน)	กรรมการ
๑๓.	นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข	เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	กรรมการ
๑๔.	นายกิตติเกษม นิมสะอาด	ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และแผนงาน (แทนเลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและ อาหารแห่งชาติ)	กรรมการ
๑๕.	นางสาวทัศนีย์ เมืองแก้ว	รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (แทน เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)	กรรมการ
๑๖.	นายกมลวิศว์ แก้วแฝก	ผู้อำนวยการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร	กรรมการ
๑๗.	นายวิศิษฐ์ แสงคล้าย	ผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (แทน)	กรรมการ
๑๘.	นางจิรฐา ฤทธิอร่าม	รักษาการแทนหัวหน้าสำนักวิจัยและพัฒนา (แทน ผู้อำนวยการองค์การสะพานปลา)	กรรมการ
๑๙.	นายณกรณ์ ตรรกวิรพัท	ผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งประเทศไทย (แทน)	กรรมการ
๒๐.	นายพรชัย ศรีสาคร	ประธานสภาหอการค้าไทย (แทน)	กรรมการ

๒๑.	นายพรชัย ศรีสาคร	ประธานสภาหอการค้าไทย (แทน)	กรรมการ
๒๒.	นางสาวปภาวี สุธาวิวัฒน์	ประธานสภาอุตสาหกรรม (แทน)	กรรมการ
๒๓.	นายไตรรัตน์ อุดมศรีโยธิน	รองกรรมการผู้จัดการ	กรรมการ
๒๔.	นายพฤติ เกิดชูชื่น	กรรมการผู้จัดการ	กรรมการ
๒๕.	นายมนัส ชูผงกา	ผู้จัดการทั่วไปอาวุโสฯ	กรรมการ
๒๖.	นายรังสิมันต์ สัมฤทธิ์	ผู้อำนวยการด้านบริหารองค์กรเพื่อความยั่งยืน (แทน)	กรรมการ
๒๗.	นายอำนาจ บุตรทองคำวงษ์	ผู้จัดการส่วนฯคูโบต้าโซลูชั่น (แทนกรรมการรอง ผู้จัดการใหญ่อาวุโส)	กรรมการ
๒๘.	นายอดิศักดิ์ กฤษณวงศ์	รองกรรมการผู้จัดการอาวุโส	กรรมการ
๒๙.	นายอัสนี มาลัมพูช	นายกสมาคมโรงกลั่นน้ำมันปาล์ม	กรรมการ
๓๐.	นายสำราญ สารบรรณ	อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	กรรมการและ เลขานุการ
๓๑.	นายจิติ โลหะปิยะพรรณ	ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๒.	นางมาลินี ยูวานานนท์	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑.	นายสมสวย ปัญญาสิทธิ์	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร
๒.	นายรัตนะ สวามีชัย	รองเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๓.	นายสุขทัตน์ ต่างวิริยกุล	ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาเกษตรและสถาบันเกษตรกร การยางแห่งประเทศไทย
๔.	นายกิตติชัย เหลี่ยมวานิช	ปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้ากองส่งเสริมฯ การยางแห่งประเทศไทย
๕.	นายสุธรรม ลิ้มพานิช	นักวิชาการประมงชำนาญการพิเศษ กรมประมง
๖.	นางสาวภัทราวดี ชาลี	นักวิชาการเกษตร กรมการข้าว
๗.	นายธนันท์ หาญเกริกไกร	รักษาการผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมการผลิตข้าว กรมการข้าว
๘.	นายรัชฎพงศ์ เศรษฐวิวัฒน์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๙.	นางสาวนฤมล อติเรกโชติกุล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๐.	นางสาวอาภาพรรณ พัฒนพันธ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๑๑.	นายชายศักดิ์ วุฒิสักดิ์	เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๑๒.	นายนิวัตร เฉลิมชุตติเดช	ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

๑๓. นางพิสมัย พึ่งวิกรัย ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมไม้ดอกและไม้ประดับ
กรมส่งเสริมการเกษตร
๑๔. นางสาวสุริวัสสา รัตนรัษฏีตา ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมยางพาราและปาล์มน้ำมัน
กรมส่งเสริมการเกษตร
๑๕. นางสาวจิราภา จอมไธสง ผู้เชี่ยวชาญด้านส่งเสริมและจัดการการผลิตพืชผัก ไม้ดอกไม้
ประดับและพืชสมุนไพร กรมส่งเสริมการเกษตร
๑๖. นายธนา ทองพั้ว รองกรรมการผู้จัดการอาวุโส
บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด
๑๗. นางสาวนิศานาถ เจือทอง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๘. นางสาวสุนารักษ์ โสภา นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๙. นายรักศักดิ์ รักเดช นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๒๐. นายสมชาติ รัตนมาลี ประชาสัมพันธ์ สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๒๑. นางสาวภัทรมาศ พานพุ่ม นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
กรมส่งเสริมการเกษตร
๒๒. นางสาวจรัสศรี แก้วเกาะสะบ้า ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
๒๓. นางสาวกรรณิกา ชิตชอบ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
๒๔. นายสมบัติ สาลีพัฒนา วิศวกรชลประทานชำนาญการพิเศษ กรมชลประทาน
๒๕. นางสาววรรณ โนราช วิศวกรชลประทานปฏิบัติการ กรมชลประทาน
๒๖. นายชวสร นกเดช เศรษฐกรชำนาญการ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๒๗. นายเด่นพงษ์ เวียงศรีพานาวลัย นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
กรมส่งเสริมการเกษตร
๒๘. นางสาวนิภา สงฤทธิ์ นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
กรมส่งเสริมการเกษตร
๒๙. นางชลอ ภิรมย์ภักดี นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ กรมส่งเสริมการเกษตร
๓๐. นางสาวพรรณรณมณธ์ อยู่จุงดี ผู้ช่วยผู้จัดการพัฒนางานชุมชน
บริษัท สยามคูโบต้าคอร์ปอเรชั่น จำกัด
๓๑. นางสาวอภิษฎา ทรัพย์เอนกยศ ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการเกษตร
สมัยใหม่ กลุ่มมิตรผล
๓๒. นางสาววัลภา ปันตะ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมพืชน้ำมันและพืชตระกูลถั่ว
กรมส่งเสริมการเกษตร
๓๓. นางสาวเพ็ญระพี ทองอินทร์ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมไม้ผล กรมส่งเสริมการเกษตร
๓๔. นางสุมาลี ชินวงค์ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมพืชเส้นใยและพืชหัว
กรมส่งเสริมการเกษตร

๓๕. นางสาวปารณีย์ ธรรมธร ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมผักและเห็ด
กรมส่งเสริมการเกษตร
๓๖. นางสาวประพิศพรรณ อนุพันธ์ ผู้อำนวยการกลุ่มคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร
๓๗. นางสาวพนิดา พลวรางกูร นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ กรมพัฒนาที่ดิน
๓๘. นางสาวมณฑยาภา เนียมประเสริฐ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓๙. นางสาวมณฑรายาห์ ศรีสุวรรณ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๔๐. นางสาวนราภรณ์ เขยชุ่ม นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๔๑. นางสาวหทัยรัตน์ จันทิ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
๔๒. นางสาวกฤตยา เพ็ญวรวงศ์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
๔๓. นางสาววราภรณ์ โมรา เจ้าหน้าที่ส่งเสริมธุรกิจเกษตรและอาหาร หอการค้าไทย
๔๔. นางสาวพนิดา ลาดเหลา นักประชาสัมพันธ์ กองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๔๕. นางสาวอัจฉิมา ควรสงวน นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ กรมวิชาการเกษตร
๔๖. นางไพพร กิตติกุล นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กรมวิชาการเกษตร
๔๗. นางสาวอุไร แสนคุณท้าว นักวิชาการสัตวบาลชำนาญการพิเศษ กรมปศุสัตว์
๔๘. นายภาชน์ จารุภุมมิก ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี
สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๔๙. นางสาวสิริมา แจ้งกระจ่าง นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ
สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๕๐. นางสาวอุบลวรรณ พัฒนลาภ นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการพิเศษ กรมส่งเสริมสหกรณ์
๕๑. นางสาวพาฝัน ใจรักษ์ นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ กรมส่งเสริมสหกรณ์
๕๒. นายกิตติ ชาญชลยุทธ์ นักวิชาการเผยแพร่ปฏิบัติการ กรมส่งเสริมการเกษตร
๕๓. นายพัลลภ ชานี้ นายช่างเทคนิคปฏิบัติงาน กรมส่งเสริมการเกษตร
๕๔. นางสาวรุ่งนภา วัฒนวิเชียร ผู้จัดการสถาบันอุตสาหกรรมเพื่อการเกษตร
สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
๕๕. นางสาวเปรมฤทัย อุ่นเรือน นักวิชาการเกษตร กรมหม่อนไหม
๕๖. นางสุนันทา เลิศสินไทย ผู้จัดการทั่วไป บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด
๕๗. นายเมธาสิทธิ์ ดีพลา นักวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร
๕๘. นางสาวรัตนา เนวิจิตร องค์การสะพานปลา

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๐ น.

วาระที่ ๑ ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีนโยบายดำเนินโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ โดยใช้กลไกการรวมกลุ่มเกษตรกรรายย่อยเข้าด้วยกันเพื่อลดต้นทุนการผลิต โดยกำหนดนโยบายให้จัดทำ “แผนการผลิตทางการเกษตรของประเทศ” ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อแก้ไขปัญหาผลผลิตล้นตลาดและราคาตกต่ำ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ การวางแผนการผลิตทางการเกษตรทั้ง พืช ปศุสัตว์ และประมง ตามความต้องการของตลาด หรือการกำหนดโควตาทำเกษตรกรรมให้เหมาะสมว่าจะทำเกษตรกรรมอะไร จำนวนเท่าไร เพื่อให้ผลผลิตทางการเกษตรสอดคล้องกับความต้องการของตลาด รวมทั้งให้การขับเคลื่อนนโยบายการจัดทำแผนการผลิตภาคการเกษตร (Agricultural Production Plan) ภายใต้แนวทาง “การตลาดนำการผลิต” และ “โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่” (Mega Farm) มีความสอดคล้องเชื่อมโยงซึ่งกันและกันรวมทั้งเป็นการพัฒนาระบบการเกษตรของประเทศไทย ดังนั้น จึงมีนโยบายบริหารจัดการวิสาหกิจเกษตรแปลงใหญ่ (Mega Farm Enterprise) เพื่อเพิ่มพูนรายได้เกษตรกร โดยเริ่มต้นตั้งแต่การผลิตจนกระทั่งมีผลผลิตจำหน่ายออกสู่ตลาดให้มีศักยภาพก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบันและสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้

มติที่ประชุม รับทราบ

วาระที่ ๒ เรื่องเพื่อทราบ

๒.๑ โครงการบริหารจัดการวิสาหกิจเกษตรแปลงใหญ่ (Mega Farm Enterprise) เพื่อเพิ่มพูนรายได้เกษตรกร

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนับสนุนให้มีการพัฒนาระบบเกษตรกรรมของไทย ตั้งแต่เริ่มต้นการผลิตจนกระทั่งมีผลผลิตจำหน่ายออกสู่ตลาด

๒. เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐาน ภายใต้การบูรณาการของภาครัฐและเอกชน ที่เข้ามามีส่วนร่วมกับกลุ่มเกษตรกรในการบริหารจัดการแปลงใหญ่อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย

แปลงใหญ่น้อยกว่า ๑ แปลงใหญ่ต่อ ๑ ภูมิภาค รวมทั้งสิ้น ๖ แปลง (แบ่งพื้นที่ตามสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

ลักษณะและขนาดพื้นที่

พื้นที่รวมกันตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ไร่ ขึ้นไป สำหรับพืชผัก/สมุนไพร/ไม้ดอกไม้ประดับ พื้นที่รวมกันไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ไร่ เพื่อก่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economy of Scale) จากการผลิต ซึ่งทำให้ต้นทุนการทำเกษตรกรรมลดลง โดยคัดเลือกจากพื้นที่ ที่มีลักษณะข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

๑. พื้นที่ ส.ป.ก. ที่มอบให้เกษตรกร
๒. พื้นที่ตามโครงการจัดที่ดินทำกินแห่งชาติ (คทข.)
๓. พื้นที่ซึ่งเกษตรกรได้รวมตัวกันจัดตั้งเป็นสหกรณ์การเกษตรหรือวิสาหกิจชุมชน
๔. พื้นที่ที่ทำเกษตรแปลงใหญ่อยู่แล้วรวมกันอยู่แล้วหลายๆ แปลงในพื้นที่อำเภอเดียวกัน
๕. พื้นที่ที่มีศักยภาพสามารถผลิตสินค้าเหมาะสมสอดคล้องกับ AGRIMAP

วิธีการดำเนินงาน

๑. จัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการ ๓ ระดับ ๑) ส่วนกลาง ๒) ส่วนภูมิภาค ๓) ระดับอำเภอ

๒. สำรวจและคัดเลือกพื้นที่ : สำรวจและคัดเลือกพื้นที่ที่เกษตรกรสมัครใจรวมกลุ่มและเข้าร่วมดำเนินการส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบวิสาหกิจแปลงใหญ่ พร้อมทั้งจะพัฒนาการผลิตและการตลาดร่วมกัน และมีส่วนร่วมตลอดกระบวนการพัฒนาเข้าร่วมโครงการฯ โดยคัดเลือกสินค้าเกษตร ดังนี้

๑) เป็นสินค้าเกษตรที่มีภาวะประสบปัญหาด้านการตลาด หรือ

๒) เป็นสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพด้านการผลิตแต่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา และหากเป็นสินค้าที่มีปัญหาด้านการตลาด เช่น ข้าว ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ให้คัดเลือกพื้นที่ที่พร้อมจะปรับเปลี่ยนไปผลิตสินค้าอื่นทดแทนหรือปลูกพืชอื่นร่วมด้วย

๓. จัดทำแผนการผลิต : เลือกวิธีการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

๔. การบริหารจัดการวิสาหกิจเกษตรแปลงใหญ่

๑) การรวมกลุ่มเกษตรกร : เกษตรอำเภอและเจ้าหน้าที่สหกรณ์จังหวัด รวมกลุ่มเกษตรกรเจ้าของที่ดิน เพื่อจดทะเบียนเป็นสหกรณ์การเกษตรหรือวิสาหกิจชุมชน

๒) คณะกรรมการวิสาหกิจเกษตรแปลงใหญ่ : สมาชิกในกลุ่มคัดเลือกจากเกษตรกรเจ้าของที่ดินที่มีศักยภาพและมีความต้องการทำการเกษตรเองหรือคัดเลือกบุตรหลานของเกษตรกรเจ้าของที่ดินที่ผ่านการอบรมหลักสูตรเกษตรกรสมัยใหม่ (Smart Farmers) มาทำหน้าที่บริหารจัดการวิสาหกิจเกษตรแปลงใหญ่

๓) สนับสนุนองค์ความรู้ และวิธีการจัดการสมัยใหม่แบบเกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture)

๔) บทบาทภาคเอกชนกับเกษตรกร : เกษตรกรเจ้าของที่ดินลงทุนร่วมกัน ในวิสาหกิจเกษตรแปลงใหญ่ เหมือนการร่วมกันทำนาด้วยการลงแขกเช่นในอดีต โดยขอให้ภาคเอกชนลงทุนออกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องมือ เครื่องจักร หรือแนะนำวิธีการทำเกษตรกรรมสมัยใหม่ และเกษตรกรเจ้าของที่ดินหรือบุตรหลานทำหน้าที่เป็นผู้จัดการธุรกิจการเกษตรแปลงใหญ่ เพื่อดำเนินการผลิต

๕) การจำหน่ายผลผลิต : สหกรณ์การเกษตรหรือวิสาหกิจชุมชน ทำหน้าที่รวบรวมผลผลิตในโครงการฯ ขายให้เอกชนหรือนำไปแปรรูป หรือส่งไปจำหน่ายในตลาด รวมทั้งส่งออกไปขายต่างประเทศ หรือขายในระบบออนไลน์ เป็นต้น

๖) การเพิ่มมูลค่าผลผลิตวิสาหกิจเกษตรแปลงใหญ่ : เชิญชวนภาคเอกชนเข้ามาตั้งโรงรวบรวมผลผลิต หรือตั้งโรงงานแปรรูปผลผลิตของโครงการฯ โดยตรงในลักษณะอุตสาหกรรมเกษตร

๕. การสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ติดต่oprสานกับภาคเอกชนวางแนวทางและส่งเสริมการฝึกอบรม และสนับสนุนเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ

๖. การติดตามและการประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ร่วมกับสถาบันการศึกษา ดำเนินการ

ผลผลิต ผลลัพธ์

ผลผลิต (output)

พื้นที่การเกษตรได้รับการพัฒนาสู่การเกษตรในรูปแบบธุรกิจการเกษตรแปลงใหญ่ ไม่น้อยกว่า ๖ ภูมิภาค

ผลลัพธ์ (outcome)

๑. ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการเกษตรกรรมของประเทศไทยจากเกษตรกรรายย่อยเข้าสู่ระบบการบริหารจัดการเกษตรกรรมร่วมกันแบบแปลงใหญ่ (Mega Farm Enterprise)

๒. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐานภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ มีการรวมกลุ่มผลิตสินค้าเกษตรมีตลาดรองรับ ภายใต้การบริหารจัดการที่ดี สามารถเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันสินค้าเกษตรและสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร และมีผลตอบแทนที่คุ้มค่าในทางเศรษฐกิจ

มติที่ประชุม รับทราบ

๒.๒ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการบริหารจัดการวิสาหกิจเกษตรแปลงใหญ่ (Mega Farm Enterprise) เพื่อเพิ่มพูนรายได้เกษตรกร

การบริหารจัดการเกษตรแปลงใหญ่ในรูปวิสาหกิจเกษตรแปลงใหญ่ (Mega Farm Enterprise) ที่มีเกษตรกรและภาครัฐรวมทั้งภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเกษตรแปลงใหญ่ ตั้งแต่เริ่มต้นการผลิตจนกระทั่งมีผลผลิตจำหน่ายออกสู่ตลาดให้มีศักยภาพก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน และสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้

องค์ประกอบ

ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ โดยมีกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นเลขานุการ มีหน่วยงานระดับกรมและส่วนราชการ รวมทั้งรัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชนในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และภาคเอกชน เป็นคณะกรรมการ

อำนาจหน้าที่

๑. ขับเคลื่อนนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โครงการบริหารจัดการวิสาหกิจเกษตรแปลงใหญ่ (Mega Farm Enterprise) เพื่อเพิ่มพูนรายได้เกษตรกร ไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

๒. อำนวยการวางแผน กำหนดแนวทางการบริหารจัดการในรูปแบบวิสาหกิจเกษตรแปลงใหญ่ ระบบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานต่อที่ประชุมผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๓. ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอที่ประชุม ขอให้แต่งตั้งคณะกรรมการฯ เพิ่มเติม เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นที่ปรึกษา
๒. นายอิสระ ว่องกุศลกิจ เป็นที่ปรึกษา
๓. ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นกรรมการ
๔. ประธานสมาคมธนาคารไทย เป็นกรรมการ

มติที่ประชุม รับทราบและมอบหมายผ่านเลขานุการ ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการฯ เพิ่มเติมตามที่ประชุมเสนอ

วาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

๓.๑ พื้นที่ดำเนินการโครงการบริหารจัดการวิสาหกิจเกษตรแปลงใหญ่ (Mega Farm Enterprise) เพื่อเพิ่มพูนรายได้เกษตรกร

ข้อเท็จจริง

ในเบื้องต้น กรมส่งเสริมการเกษตรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คัดเลือกสินค้าเกษตรและพื้นที่ที่จะดำเนินโครงการ จาก ๑) เป็นสินค้าเกษตรที่มักจะประสบปัญหาด้านการตลาด หรือ ๒) เป็นสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพด้านการผลิตแต่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา และหากเป็นสินค้าที่มีปัญหาด้านการตลาด เช่น ข้าว ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ให้คัดเลือกพื้นที่ที่พร้อมจะปรับเปลี่ยนไปผลิตสินค้าอื่นทดแทนหรือปลูกพืชอื่นร่วมด้วย จำนวน ๑๐ แปลง ดังนี้

๑. แปลงใหญ่มันสำปะหลัง ต.ทุ่งพระยา อ.สนามชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก กรมส่งเสริมการเกษตร

พื้นที่ ๑,๔๘๘ ไร่ เกษตรกร ๕๓ ราย รวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่มัน

สำปะหลัง เกษตรกรผลิตมันสำปะหลัง (หัวมันสด) ส่งโรงงาน

๒. แปลงอ้อยโรงงาน อ.หนองหญ้าไซ จ.สุพรรณบุรี

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก กรมส่งเสริมการเกษตร

พื้นที่ ๑,๗๑๗ ไร่ เกษตรกร ๔๒ ราย รวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ใช้น้ำ แฉงามพัฒนา ๙๙

เกษตรกรผลิตอ้อยสดส่งให้กับโรงงานน้ำตาลมิตรผล ด้านข้าง

๓. แปลงสับปะรด อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก กรมส่งเสริมการเกษตร

พื้นที่ ๑,๐๑๖.๗๕ ไร่ เกษตรกร ๑๕๙ ราย รวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนเพื่อผลิตสับปะรด

ปัตตาเวียแบบแปลงใหญ่ เกษตรกรผลิตสับปะรดส่งโรงงาน ๘๐% จำหน่ายตลาดผลสด ๑๙% และแปรรูป ๑%

๔. แปลงพืชอาหารสัตว์ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ (มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

หญ้าเลี้ยงสัตว์)

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก กรมส่งเสริมการเกษตร

พื้นที่ ๓,๐๕๖ ไร่ เกษตรกร ๒๔๔ ราย รวมกลุ่มเป็นกลุ่มแปลงใหญ่พืชอาหารสัตว์ เกษตรกรผลิต

● มันสำปะหลัง จำหน่ายเป็นหัวมันสด และแปรรูปเป็นมันเส้น โดยหัวมันสดขายโรงงาน และลานรับซื้อในพื้นที่

● ข้าวโพดและหญ้าอาหารสัตว์ เกษตรกรผลิตใช้เลี้ยงสัตว์เอง และจำหน่ายให้สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโค

๕. แปลงเกษตรผสมผสาน ต.ปากช่อง อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา (ผัก/โคนม/ไม้ผล/ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์)

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

พื้นที่ ๑,๐๒๔ ไร่ เกษตรกร ๘๕ ราย รวมกลุ่มเป็นสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินปากช่อง

(คทช.) จำกัด เกษตรกรปลูกผัก ไม้ผล จำหน่ายในสถานที่ราชการ และตลาดทั่วไป และปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ส่งขายโรงงานในพื้นที่

๖. แปลงเกษตรผสมผสาน ต.ไทรทอง อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี (ผัก/ไม้ผล/สมุนไพรม)

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

พื้นที่ ๑,๑๖๐ ไร่ (เป็นพื้นที่จัดสรรให้เกษตรกร ๗๒๖ ไร่ สระน้ำ ๒๐๐ ไร่) เกษตรกร ๑๒๑ ราย

รวมกลุ่มเป็นสหกรณ์เพื่อรับการจัดสรรที่ดิน อยู่ระหว่างการปรับปรุงพื้นที่ และวางแผนการผลิตสินค้า

๗. แปรลงยางพารา กรป.กลาง มะปรางมัน ปัตตานี จำกัด ต.ช้างให้ตึก อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก การยางแห่งประเทศไทย

พื้นที่ ๑,๘๘๑ ไร่ เกษตรกร ๕๕๖ ราย รวมกลุ่มเป็นสหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง มะปรางมัน ปัตตานี จำกัด เกษตรกรผลิตน้ำยางสดและยางก้อนถ้วย จำหน่ายให้กับผู้รับซื้อน้ำยางสดและยางก้อนถ้วย ในท้องถิ่น

๘. แปรลงยางพารา สหกรณ์กองทุนสวนยางหนองบัว จำกัด ต.หนองบัว อ.รัชฎา จ.ตรัง
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก การยางแห่งประเทศไทย

พื้นที่ ๕,๐๗๕ ไร่ เกษตรกร ๓๗๐ ราย รวมกลุ่มเป็นสหกรณ์กองทุนสวนยางหนองบัว จำกัด เกษตรกรสมาชิกผลิตน้ำยางสด ส่งขายให้กับสหกรณ์ เพื่อรวบรวมน้ำยางสดแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควัน มาตรฐาน GMP

๙. แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน สหกรณ์นิคมพนม จำกัด จ.สุราษฎร์ธานี
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก กรมส่งเสริมสหกรณ์

พื้นที่ ๒๒,๗๙๒ ไร่ เกษตรกร ๑,๒๑๔ ราย รวมกลุ่มเป็นสหกรณ์นิคมพนม จำกัด เกษตรกรผลิต ทะลายปาล์มสด ส่งขายให้กับลานเทพปาล์มน้ำมันของสหกรณ์ เพื่อรวบรวมส่งขายให้กับโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มในพื้นที่

๑๐. แปลงโคนม สหกรณ์การเกษตรไพรงกย จำกัด อ.หันคา จ.ชัยนาท

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก กรมปศุสัตว์

เกษตรกร ๖๓ ราย แม่โครีดนม ๖๓๐ ตัว รวมกลุ่มเป็นสหกรณ์การเกษตรไพรงกย จำกัด เกษตรกรผลิตน้ำนมดิบคุณภาพดีที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ส่งขายให้กับบริษัท แดรี่ พลัส จำกัด

ข้อพิจารณา

ให้ความเห็นชอบพื้นที่ดำเนินการโครงการบริหารจัดการวิสาหกิจเกษตรแปลงใหญ่ (Mega Farm Enterprise) เพื่อเพิ่มพูนรายได้เกษตรกร

ข้อเสนอที่ประชุม ๑. ขอให้มีการลงพื้นที่วิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม ทั้งด้านต้นทุน ผลผลิต การบริหารจัดการ การตลาด เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาด้านการผลิตและการตลาดต่อไป

๒. แปรลงยางพาราขอให้หาผู้ประกอบการร่วมดำเนินงานโครงการฯ

๓. ขอให้เพิ่มพื้นที่ดำเนินการโครงการฯ ในส่วนของสินค้าข้าว จำนวน ๒ แปลง

มติที่ประชุม เห็นชอบ

๑. พื้นที่เป้าหมายดำเนินการ จำนวน ๑๐ แปลง ตามเสนอโดยดำเนินการร่วมกับภาคเอกชน ดังนี้

๑) แปลงใหญ่มันสำปะหลัง ตำบลทุ่งพระยาอำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ดำเนินการร่วมกับบริษัท สยามคูโบต้าคอร์ปอเรชั่น จำกัด

๒) แปลงอ้อยโรงงาน อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ดำเนินการร่วมกับบริษัท น้ำตาลมิตรผล จำกัด

๓) แปลงสับปะรด อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ดำเนินการร่วมกับสหกรณ์ผู้ปลูกสับปะรด จำกัด ภายใต้คำปรึกษาของบริษัท สวิฟท์ จำกัด

๔) แปลงพืชอาหารสัตว์ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ดำเนินการร่วมกับบริษัท F&N จำกัด สหกรณ์ผู้เลี้ยงโคนมเทพสถิต จำกัด และ บริษัท แดรี่พลัส จำกัด

๕) แปลงเกษตรผสมผสาน ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ดำเนินการร่วมกับบริษัท สวิฟท์ จำกัด และบริษัท แดรี่พลัส จำกัด

๖) แปลงเกษตรผสมผสาน ตำบลไทรทอง อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดำเนินการร่วมกับสหกรณ์บ้านนาสาร จำกัด และบริษัท ซี.พี.แรม. จำกัด

๗) แปลงยางพารา ทรบ.กลาง มะปรางมัน ปัตตานี จำกัด ตำบลช้างให้ตึก อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี โดยการยางแห่งประเทศไทย

๘) แปลงยางพารา สหกรณ์กองทุนสวนยางหนองบัว จำกัด ตำบลหนองบัว อำเภอรัษฎา จังหวัดตรัง โดยการยางแห่งประเทศไทย

๙) แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน สหกรณ์นิคมพนม จำกัด จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดำเนินการร่วมกับบริษัท มรกต อินดัสตรีส์ จำกัด (มหาชน) และสหกรณ์นิคมพนม จำกัด

๑๐) แปลงโคนม สหกรณ์การเกษตรไพรนกยูง จำกัด อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท ดำเนินการร่วมกับบริษัท ดัชมิลล์ จำกัด และ บริษัท แดรี่พลัส จำกัด

๒. มอบหมายหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักลงพื้นที่วิเคราะห์และจัดเก็บข้อมูลตามที่ประชุมเสนอ

๓. มอบหมายการยางแห่งประเทศไทยประสานภาคเอกชนร่วมดำเนินการในพื้นที่แปลงยางพารา

๓. มอบหมายกรมการข้าวดำเนินการจัดหาพื้นที่แปลงข้าวเพิ่มเติม จำนวน ๒ แปลง พร้อมทั้งวิเคราะห์และจัดทำข้อมูลเพื่อเสนอที่ประชุมครั้งต่อไป

๓.๒ การขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการบริหารจัดการวิสาหกิจเกษตรแปลงใหญ่ (Mega Farm Enterprise) เพื่อเพิ่มพูนรายได้เกษตรกร

ข้อเท็จจริง

โครงการ กำหนดแผนปฏิบัติงาน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานร่วมกัน ดังนี้

ลำดับ	รายละเอียดกระบวนการปฏิบัติงาน	กรอบเวลา	ผู้รับผิดชอบหลัก
๑	จัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการรูปแบบวิสาหกิจเกษตรแปลงใหญ่ (ระดับกระทรวง ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ)	มี.ค. - เม.ย. ๖๒	กสก./สป.กษ./จังหวัด/กษ.อ.
๒	จัดทำแผนปฏิบัติการและแนวทางการบริหารจัดการในรูปวิสาหกิจเกษตรแปลงใหญ่ ที่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จเป็นรูปธรรมภายในระยะเวลา ๑๒ เดือน	เม.ย. ๖๒	กสก.
๓	ประสานความร่วมมือ (Partnership) กับภาคเอกชนใน ส่วนกลางผ่านกลุ่มสานพลังประชารัฐ คณะทำงานด้านการพัฒนาการเกษตรสมัยใหม่ (D.๖) เพื่อขอให้เข้ามามีบทบาทช่วยเหลือสมาชิกเกษตรกรแปลงใหญ่ในกระบวนการผลิตและการตลาด	เม.ย. ๖๒	สศค./สป.กษ./กสส.
๔	การสรรหาและคัดเลือกพื้นที่ที่มีลักษณะและขนาดที่เหมาะสมซึ่งควรมีขนาดพื้นที่ติดกันรวมแล้วไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ไร่ เพื่อก่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาดการผลิต (Economy of Scale) (อย่างน้อย ภาคละ ๑ แปลง)	เม.ย. ๖๒	กษ.จ./สปก.จ./สก.จ.
๕	ชี้แจงแนวทางปฏิบัติและการบริหารจัดการโครงการฯ	พ.ค. ๖๒	กสก.

ลำดับ	รายละเอียดกระบวนการปฏิบัติงาน	กรอบเวลา	ผู้รับผิดชอบหลัก
	แก่เจ้าหน้าที่ระดับจังหวัด		
๖	ประชุมเพื่อชี้แจง/รายงาน ชักซ้อม แบ่งงาน/คน/วางระบบ บริหารโครงการ	พ.ค. ๖๒	กรรมการระดับ จังหวัด/อำเภอ
๗	การรวมกลุ่มเกษตรกรและจัดตั้งเป็นนิติบุคคลองค์กรเกษตรกร แปลงใหญ่	พ.ค.๖๒	กษ.จ./สก.จ.
๘	การสรรหาและคัดเลือกคณะกรรมการแปลง จากเกษตรกร เจ้าของที่ดินที่มีศักยภาพหรือบุตรหลานของเกษตรกร เจ้าของที่ดินที่ผ่านการอบรมหลักสูตรเกษตรกรสมัยใหม่ (Smart Farmers)	พ.ค. ๖๒	กษ.จ.
๙	การอบรมพัฒนาทักษะและความรู้การบริหารจัดการแปลง สมัยใหม่	พ.ค. ๖๒	กสก. + D๖
๑๐	การศึกษาวิเคราะห์ และจัดทำแผนการผลิต การลงทุน และ การตลาดที่เหมาะสม	พ.ค. ๖๒	กษ.จ.
๑๑	การทำสัญญาร่วมทุน/สัญญาซื้อขาย	พ.ค. ๖๒	กษ.จ + กรรมการแปลง
๑๒	การเริ่มลงทุนและการเตรียมการ ก่อน ระหว่าง และหลังการ ผลิต	มี.ย. ๖๒	กรรมการแปลง
๑๓	การบริหารจัดการตลาดและการส่งเสริมการตลาด	ธ.ค. ๖๒	กรรมการแปลง
๑๔	การติดตามและประเมินผล ตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ ระหว่าง ดำเนินโครงการ และเสร็จสิ้นการเก็บเกี่ยวในแต่ละปีอย่าง ต่อเนื่อง	เม.ย. ๖๒ - มี.ค. ๖๓	สศค.

ข้อพิจารณา

เสนอที่ประชุมพิจารณาแผนปฏิบัติการโครงการฯ

มติที่ประชุม เห็นชอบ

วาระที่ ๔ เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)

นัดหมายประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ ในสัปดาห์ที่ ๓ ของเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒

(นางชลอ ภิรมย์ภักดี)

นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
ผู้จัดรายงานการประชุม

(นางสาววัลภา ปันต๊ะ)

ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมพืชน้ำมันและพืชตระกูลถั่ว
ผู้ตรวจรายงานการประชุม